

N 148-30

Den.

Собр. № 5-III

1990

VII - XII

Совет Узбекистана

1990 г.

II пол.

ЭРТГА МОСКВАДА СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXVIII СЪЕЗДИ ИШ БОШЛАЙДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 148 (0. 715)

1990 йил 1 июль, якшанба

Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVIII

съездининг

очилиши

тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди 2 июль кунини эрталаб соат 10 да Кремлнинг Съездлар саройида очилишини съезд делегатларига маълум қилади.

Суратда: КПСС XXVIII съездида иштирок этадиган ўзбекистонлик делегатлардан бир гуруҳи — (чапдан унгла) Ангрен шаҳридаги 9-кумир шахтасининг проходкачиси Ф. Исидов, Тўрақўрғон районидagi Карл Маркс ном колхоз бригадари Т. Холдхожиева, Ўзбекистон

мол» совхози бригадари Р. Аҳмедов, Қўнғирот районидagi «Устюрт» совхозининг бош чўпони Қ. Есеев, Сарийосё районидagi Свердлов номли колхоз бригадари С. Жобирова, Гулистон шаҳридаги 7-курлиш трестининг бригада бошлиғи А. Евтеев,

Тошкент экскаватор ишлаб чиқариш бирлашмасининг ремонтчи слесари Д. Голов, Қўшқўпир районидagi болалар касалхонасининг врачси М. Сафарова, Андижон шаҳридаги 162-курлиш трести 5-курлиш бошқармасининг бригадари Н. Хотамов, Нурота районидagi «Қизилча» совхозининг дирек-

тори М. Нурбоев, Вобкент районидagi Қайом Муртазов номли колхоз бригадари Б. Савриева, Деҳқонобод районидagi «СССР 50 йиллиги» совхозининг чўпони А. Эшбоев.

В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

• Бизнинг суҳбат •

МАҚСАДЛАРИМИЗ МУШТАРАК

ТОШКЕНТ ТЕПЛОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИНИНГ ТЕПЛОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИНИНГ МАҚСАДЛАРИНИНГ БУРОСИНИНГ АЪЗОС ХАБИБУЛЛА ИСАМУХАМЕДОВ БИЛАН СУХБАТ

— Хабидулла Олимжон, ўтган йили Сиз билан газетамиз саҳифида диндан гуруҳлашган эдик. Ушбу Сиз Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитетининг аъзоси бўлишга эришди. Бу сизга қандай оддий ишчи ва дин коммунистлар каллигини, Бюро тўғрисида эса ҳатто бирорта ҳам йўқлигини билмайдиган бўлган бу масала юзасидан қандай қилиб таъкидлаган эдингиз? Энди Бюро таркибига деҳқонлар вакилларида жиссаватлик пахтачиллик бригадари Р. Маматова, ишчилар вакилларида эса Сиз сайландингиз. Аябми ҳақда нима дей оласиз?

— Оддий ишчи, деҳқон шундай катта ишчи билдирилгани. Ой меҳнат ишининг сўзларига қўлоқ қилиб биламан бу — катта гап. Алб, Бюро аъзоларига айнан биз эмас, кини ҳалол ва виждонан, фидокорлик билан меҳнат қилаётган ҳар қандай оддий ишчининг ҳам сайласа эришди. Ҳамонки шундай шарафли вазифа бизнинг зимматга тушган ва айнан бизга ишонилган эканлигини оқлашга, шунга муносиб бўлса ҳаракат қиламиз. Қолаверса, Марказий Комитет ва Бюро таркибига оддий ишчилардан бўлган аъзоларнинг кўпчилиги Марказий Комитетга халқ орасига, нинг қалбига чуқурроқ кириб боришга имкон бериши, жойлардаги ҳақиқий аҳво, қийин муаммоларни пухтароқ ўртага қўлиб биламан баъзиларга ҳал қилган шароит айтишнинг табиийдир.

— Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXII съездида унинг аъзолари Сизнинг иштирокида бўлди.

— Ҳозир хато ва нўчаларни ҳам, мақтовни ҳам дағал бетга айдиган ошкоралик, тенглик замони. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX, XI съездида ҳам делегат бўлиб қатнашган. XXII съездининг илгериларидан сезган фарқи шуки, унда делегатларнинг жуда эркин ҳис этилди. Сўзга қадан ҳар бир киши ўз шахсий фикрларини билан билан айтиши мумкин бўлган иккинчи муҳит юзага келди. Мени ало шу ҳолат қаноатлантирди. Илгарикига таққос-

1. «Совет Ўзбекистони», 1989 йил 16 декабрь сонида босилган. Ҳақиқий ишчи бўлаётган сарлавҳа суҳбат назарда тутилмоқда.

лайдаган бўлсан, бу сафарги Сиесий маъруза ҳам тубдан фарқ қилади. Унда ҳисобот дарида қилинган ишлар чуқур ва асосли таҳлил этиб берилди. Ўз қўйилган нақиялар очиб-ойдин айтилиб, эришилган ютуқлар ҳам таъкидланди. Мураккаб масалалар даража ўртага қўйилиб, муаммоларни ҳал қилиш йўллари топишга иккинчи, аниқ кўрсатилди. Энг муҳими, маъруза Сиесий жикатдан пухта бўлди. Бу меннинг шахсий мулохазаларимга эмас, Бун оддий коммунистлар, партиячилар ҳам айтишяпти.

Бироқ съездда шундай бир эркин муҳит бўлишига қарамадан мунозаралар чориди очиб-ойдин, дадил сўзловчи, маърузани тўлдирувчи нотичлар жуда озчилигини таъкид эди. Менга фақат Э. Ҳошимов, А. Фозилбеков, Т. Каримовларнинг нутқи танқидий руҳи, таҳлили ва аниқ тақлифлари билан маълум бўлди. Ансарият сўзловчилар эса фаол ва амалий мунозараларга киришилди. Ҳушқул, катта масалаларни четлаб ўтди, намуналар тўғрисида индмасликка ҳаракат қилди. Сўзга қилиш учун 60 нафардан ортиқ делегат рўйхатга ёзилган эди, бироқ, атиги 23 йили сўзлай олди. Жумладан, мен ҳам гапирмоқчи эдим. Аммо...

(Давомин иккинчи бетда).

ҚАЛБИМИНГ БУЮРГАНИ

МИРЗАЧУЛ РАЙОНИДАГИ АБАЯ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ ПАХТАЧИЛИК БРИГАДАСИ БОШЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИНИНГ АЪЗОСИ, КПСС XXVIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТИ РҲББ МАМАТОВА БИЛАН СУХБАТ

— РҲББ опа, яқиндагина Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXII съезди ўз ишини ақунлади. Энди Москвага — мамлакат коммунистларининг улуғ йиғилишига йўл олдисиз. Кечинмаларингиз билан ўртоқлашсангиз.

— Мураккаб даврни бошдан кечиряпмиз. Назаримда бирон-бир коммунист йўқ, унинг қалби тинч, хаёли осуда бўлсин. Чунки, бизга, биз аъзо бўлган партияга отилаётган таъна тошлари оз эмас. Айримлар ҳаётимиздаги энг кичик «етишмовчиликдан» тортиб мамлакат миқёсдаги улуғ муаммоларга, кундалик масалалардан бошлаб тузумимизнинг Сиесий жикатларига бўлган барча нуқсонларни партиядан кўришмоқда. Бир қарашда мулоҳазалар тўғрисида ўхшайди. Ахир, инсон инсондай яшаш керак-да. Ўз ҳақ-хуқуқини паймой бўлган, дардини кимга айтсин? Қандай қўйса ноҳақликларга, идораларда эса расмийликларга, ҳасратини айтса бағри тош ё ҳисси раҳбарга учраса... Бундан ҳам ортиқ азоб борми?

Ленин масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Бу шахнинг жамиятдаги ўрни, коллектив олдидagi бурчи масаласидир. Мен кўпинча шу ҳақда ўйлайман.

Коммунистик партия инқилобга раҳбарлик қилди. Адолатпеша жамиятини бунёд этди, уни мустақкамлади. Чинакам ишчи ва деҳқон давлатини тузди. Бироқ вақт ўтган, манфаатлар тўласи вужудга келди, манфаатлар жанги авж олди. Шухратлар, буйруқлар ва мансабларастлар халқ манфаатини унутиб қўйди. Лаганбардорлар эса уларни кўнжа кўтариб мақташ билан банд бўлишди. Натижада мамлакат, кўриб турганингиздай таназзулга юз тутди. Демак, бунга партия эмас, партия сафига ўз манфаатини кўзлаб кирганлар айбдор. Ушларни жазолаш керак. Таъна тошларини ўшаларга отиш керак.

Мен съездга очигина айтганда изтироб билан боришман. Наҳотки, биз Ленин тузган партияни шу кўйга солидик? Наҳотки, биз бутун дунёда социал адолатни тарғиб қилган ва биринчи социалистик жамиятини бунёд этган партияни пароканда қилиб қўйдик. Йўқ, бунга чидаб бўлмайди. Партияни виждонан, имони, ҳаётининг мазмунини, деб билган ҳар бир киши съездга

қарсақ чалгани бормайди. Ўзи аъзо бўлган партияни ҳимоя қилиш, унинг обрўсини тиклаш, жамиятдаги ўринини мустақкамлаш учун курашгани боради. Мен ана шундай оғир кечинмани бошимдан кечиряпман.

— Сиз жон куйдириб, партияни ҳимоя қилишасиз. Айримлар эса бемалол, ҳеч иккиланмасдан билетларини топширишмоқда. Бун қандай изоҳлансиз?

— Бу енгилтан кишиларнинг иши. Уларнинг айримлари партияга аъзо бўлишдан манфаат кўтишган. Қандайдир мансабларга ёки имкониятларга эга бўлишни орзу қилишган. Бироқ халқ-ҳаракатлари, меҳнатта муносабатлари билан атофидларга ўрнатилмаган. Бундайлар камчилигини ўшалардан қидиришлари керак. Партиядан эмас.

— Агар расмийликка ёки ҳўжақўрсинчиликка дуч келган бўлсан-чи!

Бу бошқа гап. Бундай ҳолатда коммунист ўз эътиқодига солиқ бўлмоғи керак. Эътиқод бўлмаса, имон бўлмаса, яшайдан не фойда. Инсон нимагадир интилоб, нимагадир эътиқод қўйиб яшаш керак-ку. Партия гоиларига ишониб, унга эътиқод қўйиб, унинг тозаллиги учун курашаман деб аҳд қилдингми, сўзинингиз устидан чиқ-

(Давомин иккинчи бетда).

КПСС XXVIII съезди арафасида

МОСКВА. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири Р. Турсунов хабар беради). Бутун бутун мамлакатнинг нигоҳи Москвада. Ҳамма катта ишчи, умид, ҳаяжон ва ташвиш билан партиянинг тақдирини, мамлакатнинг Сиесий, социал-иқтисодий ривожланишида муҳим аҳамият касб этадиган КПСС XXVIII съезди очилаётган кунни кутяпти. Одамларнинг ташвишланишларига сабаб бор: кейинги пайтларда партияга ўнгдан ҳам, сўлдан ҳам ҳужум кучайиб кетди. Партия ичидagi турли оқим-

Пленум ҳақидаги дастлабки таассуротларини сўзлаб беришларини илтимос қилдим.

— В. Т. Одилов, Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси тоқари, КПСС тафтиш комиссияси аъзоси: — Пленум ҳамма кутганидек қаттиқ тортишулар, тўғрисида, жиддий зиддиятлар билан эмас, балки принципиаллик ва ишчанлик руҳида ўтди. Марказий Комитетнинг ҳар бир аъзосидан, шу жумладан мендан ҳам XXVIII съездин қачон ўтказиш маълум эканлиги ҳақи-

АНИҚ РЕЖАЛАР БИЛАН КЕЛДИК

лар уни ўз йўрғаларига юргизиш учун съездда қаттиқ кураш олиб боришлари таъин. Шундай экан, қайта кураш ва янгиланиш йўлини оғимшай изчилади билан олиб бораётган партиянинг асосий ўзига ана шу ички курашлардан нафада чиниқиб ва тобланиб омон-эсон чиқа оладими? Ёки тоб беролмай, парчаланиб кетадими? Мамлакатнинг, коммунистик партиянинг бундан кейинги тақдирини қандай бўлади? Умуман XXVIII съезд белгиланган кунда ўтадим ёки баъзилар матбуот конференцияларида расман айтиётганларидек куз ойларида қолдириладими? Съезд делегатларини, уларни ана шу анжуманга вакил этиб сайлаган коммунистларини, бутун мамлакат аҳолисини қўнғилда кечаётган ана шу саволларнинг баъзиларига кеча бу ерда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қисман жавоб берди. Съезд белгиланган кунни — 2 июлда ўз ишини бошлади. КПСС Марказий Комитети Ҳисобот докладыни ўртоқ М. С. Горбачев қилади. Мен Пленум тугаши билан унда қатнашган ўзбекистонлик бир гуруҳ коммунистлар билан учрашиб

да сўрашганида Пленум қатнашчиларининг катта қўлини қисми съездин белгиланган мuddатда ўтказиш кераклиги ҳақидаги фикрини қатъиятлик билан билдирилди. Съезд ўз ишини ўн кун давом эттириши мўлжалланмоқда. Пленумда Марказий Комитетнинг партия XXVIII съездида Ҳисобот маърузаси тезислари ҳам муҳокама этилди ва барча принципиал масалаларни съездда қўриб чиқиш, таҳлил этишга келишиб олинди.

— Т. Б. Қирғизбоева, Сырдарё районидagi «Малик» совхозининг аъзо бошлиғи, КПСС Марказий Комитети аъзоси: — РСФСР Олий Совети Раиси, КПСС Марказий Комитети аъзоси Б. Ёльцин яқинда матбуот конференцияси ўтказиб, партия ишидаги аҳвол ҳақида, аниқ, аниқ, КПССнинг бўлаётиган съезди тўғрисида ўз фикрларини айтган, коммунистлар партиянинг тақдирини қандай таъиниш жуда ҳам қўнғил кетди. Орадаги кўп Рем Москвадан, Маркази Али, Агетдан телефонлар Чамборисон съезд ҳақи-

(Давомин иккинчи бетда).

(Давоси. Боши биринчи бетда).

АНИҚ РЕЖАЛАР БИЛАН КЕЛДИК

даги фикримни сўрашди. Мен Марказком аъзоси сифатида ана шундай чиқишларга албатта сиёсий баҳо беришни кераклигини қатъий қилиб айтдим, съезд белгиланган муддатда ўтказилиши зарур, уни сира ҳам кейинга суриб бўлмайди, қолган ишга қор ёғадди, халқимиз 2 июль кунини сабр-сизилик билан кутипти, дедим. Москвага — Пленум ва съездга ҳам ана шундай фикр билан келдик. Марказком Пленуми мажлиси қисқа ўтди. Тўрт соат ичида қўйилган барча масалалар муҳокама қилиб бўлинди. Лекин бундан сира ҳам XXVIII съезд силлиқ, раво, осойишта ўтади, деб ҳулоса чиқариб бўлмайди. Пленумдаги раволик бўрон олдидаги осойишталикка ўхшаб кетади. КПСС ичиндаги турли оқимлар, ҳар хил сиёсий кучлар қаттиқ курашмишлари тайин.

Энди партия ичиндаги турли йўналишдаги сиёсий тарафқашлик ва партияни танқид остига олишлар ҳақида. Мен нима учун Марказий Комитет ана шу оқимлар фаолиятига, ўзини нисбатан унган ва сўлдан бўлаётган анқидларга сиёсий баҳо беришга ташаббус қўйди. Марказком ўз вақтида бундай тарафқашликларга, эйдияларга чен

қўйиши лозим эди. Демократия, ошкораликни ўзича тушунган ва ундан ўз билгича фойдаланишга ҳаракат қилаётган кишилар мамлакатда тартибсизлик ва бош-бошдоқликнинг авж олишига сабабчи бўлдилар. Ҳамма нарсага ҳам чени-чегараси бўлади, ахир. Демократия — бу энг аввало қаттиқ интизом эканлигини эсдан чиқармаслик керак.

Кеча Кремлдаги Георгий залда жумҳуриятимиз партия ташкилотларидан съездга делегат этиб сайланганлар рўйхатдан ўтишди. Мен шу ерда баъзи делегатлар билан суҳбатлашиб, уларнинг съезддаги ўйлари ва режалари билан қизиқдим.

Қ. Исроил, Чортоқ пахта тозалаш заводи соловчи: — Мени кўпроқ кишилар партиядан чиқиб кетаяётганини воқеаси ташвишга соляпти. Бунинг сабабларидан бири кишиларнинг сира ҳам КПСС Устави талабларига тўғри келмайдиган қилмиш учун ҳаммамнинг номига ноўриган гаплар айтилаётгани, мамлакат сиёсий ва иқ-

тисодий ҳаётида вужудга келган ҳозирги танг аҳвол, партия юқори органларида шундай оғир вазиятда биргаликда ишлаш ўрнига, ўзaro низоининг кучайиб кетгани, улар фаолиятида яқдилликнинг йўқлигини. Оддий коммунистларнинг эса қўзғалар партия ташкилотлари раҳбарларида. Ҳамма уларнинг ҳар бир сўзини, хатти-ҳаракатини зийраклик билан кузатиб турибди. Улар ўртасида фикрлар бир хиллиги йўқ экан, обрў ҳам шунга яраша бўлади-да. Мен ана шуларнинг эътиборига олиб, съездда қайта қуриш жараёнида содир бўлган барча нуқсонлар учун партиянинг масъулиятини ҳақиқатан масалани кўриб чиқиш зарур, деб билмаман. Аммо қайта қуриш ва янгиланишдаги бу нуқсонлар партия қўйи бўғинларида рўй бераётган фаолиятсизлик натижасида ҳам содир бўлганлигини унутмаслик керак. Демократия ва ошкораликни янада ривожлантириш зарур. Лекин ундан ташкилотсизлик, интизомсизликнинг вужудга келтирадиган

восита сифатида фойдаланаётган шахсларнинг танобини тортиб қўйиш керак.

Г. Григорьян, Тошкент трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети котиби: — Марказий Комитет аъзолари, Сиёсий Бюро, умуман партия юқори органлари фаолияти тўғрисида бошлангич партия ташкилотлари жуда ҳам кам хабардор қилиб берилаётгани коммунистлар ўртасида турли хил қарашларнинг вужудга келишига сабаб бўляпти. Мен съездга келишим олдин делегат ва партия комитети котиби сифатида маълум тезисларни, тафтиш комиссияси ҳисоботлари билан танишиш имкониятлари берилар, деган умидда эдим. Аммо бундай бўлмади. Ахир бу съездга тайёргарлик билан келишимиз учун ёрдам берган бўларди-ку.

Мен съезд қатъий тартиб билан ўтади, деган умиддаман. Унинг рабобозлик, маданадчиллик минбарига айланишига бутунлай қаршман. Халқ биздан партияд

барча кучларни жипслаштиришни, оқ қуш, қисқичбақа ва чўртан балиқ ҳақидаги масалда айтилганидек, фақат ўз кўмачига кул тортишларга чек қўйилишини кутмоқда. Кейинги пайтларда партия номига танқид кучайиб кетди. Бақироқ ва маҳмаданаларга зарба бериш, индамай ўтирмай, енг шимариб, амалий ишга ўтиш пайти келди. Партия меҳнат кишиси томон юз ўгириши зарур. Чунки қайта қуриш, янгиланиш, иқтисодий ислохот тақдири митингларда эмас, балки иш бораётган жойда: далаларда, фермаларда, қурилиш ҳавзалари ва дастгоҳлар ёнида ҳал бўлади. Биз съездда партияни тубдан янгилаш учун тамал тўли қўйилади, деб умид қиламиз.

Ҳа, жумҳурият коммунистлари Москвага, КПСС XXVIII съездида пухта ўйланган ўй-режалар билан, энг аввало партиянинг мамлакат сиёсий ва иқтисодий-иқтисодий ҳаётидаги ўрни ва мавқени узиб-кесил ва қатъий билан белгилаш, унинг тубдан қайта қурилиши ҳамда янгиланишига эришиш, ҳозир мамлакатда содир бўлаётган сиёсий кризисдан олиб чиқиш, партия ичида бирлик ва жипсликни мустаҳкамлаш нияти билан келдилар. Бинобарин шу позиция учун қатъий билан кураш олиб бориладир.

Биз КПСС XXVIII съезди янгиланиш ва бунёдкорлик съезди, партия янги куч ва шижоат оладиган съезд бўлиши тарафдоримиз.

(КПСС Марказий Комитетнинг мамлакат коммунистлариغا Очик хатидан).

● Жиззах область Арнасой районидаги Виславский номи 23-совхоз деҳқонлари бу йил 220 гектар ерга дон экиб, ҳар гектаридан 24 центнер ўр-нига 30 центнердан ҳосил олиш учун кўзгин курашмоқдалар. Ҳаллакорлар ҳар кун 20-22 тонна дон йиғиштириб олишга улгуришяпти. Улар аниқ-са ҳосилнинг нест-нобуд бўлмаслигига алоҳида эътибор беришяпти. Шунинг учун техникани бирон муддат ҳам тўхтатмай, ганимат дамларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланишга интиляпти.

Суратларда: 1. Хўжалик халқ назорати группасининг раиси Қизилбой Қораев, совхоз ишчиси Тўғул Қунбоқтеев, агроном Тўғул Эдгоров. 2. Совхоз далаларида. 3. Ҷўбайчи Тўхтабой Салимов билан бригада боши Усмон Абдумуродов.

А. ТУРАЕВ олган суратлар.

ИНТИЗОМ ҚАТЪИЙ БЎЛИШИ КЕРАК

Демократия ва ошкоралик принципларининг қарор топиши жамиятимиз ҳаётидаги туб бурилишлар сари йўл очиб берди. Меҳнат жамоасининг ҳар бир аъзоси ўз фикр ва ўйларини йиғилишларда тортинмай, сира ҳам ҳадиксирмай эркин ва бемалол айтидиган бўлдилар. Шунинг учун ҳам йиғилишлардаги расмийлик, бирқаламлилик йўқолиб бормоқда. Бу одамлар қалбига эркинлик, ишонч берди. Менимча қайта қуришнинг асосий мақсадларидан бири ҳам ана шундир.

Лекин баъзи кишиларнинг ишларини кузатиб туриб беҳтёр: ҳамма нарсанинг меъёри бўлгани яхши, деб ўйлаётган киши. Демократия — бу яхши нарсас. Эндилкида бусиз ҳаёти-мизнинг раволигини тасав-вур этолмаймиз. Лекин демократияни қалқон қилиб олиб интизомсизлик, қуруқ сафсатабозлик қилаётганларга қандай муносабатда бўлишимиз керак? Менимча бу ўринда иқтисодиётга асос йўқ. Энг аввало, инқилоб-алилик, қатъийлик устун турмоғи лозим. Акс ҳолда биз катта курашлар авазига бунёд этилаётган муқад-дас принципларимизга соя ташлаб қўйишимиз мумкин. Трестимиз, цех ва бригад-миз коммунистларнинг умумий йиғилишлари, ишчи мажлисларида, ўзaro мулоқотларда мен кўпроқ ана шулар ҳақида гапираман. Ҳамкасбларим билан баҳслашаман. Зўфар Алибоев, Виктор Копишев, Виктор Понохов, Анвар Рихсиев сингари коммунистлар ва партиясиз фаоллар билан ана шу масалаларда кўпин-ча ҳамфикр бўламиз.

Трестимиз партия таш-килотда 105 нафар ком-мунист бор. Бошқа жойлар-да бўлаётгани каби бизнинг ташкилотда ҳам ютуқлар бор, лекин ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ана-да кўпдир. Ҳаммамиз бир жон-бир тан бўлиб ана шу муаммоларни ҳал этиш йўлида астойдил иш олиб бормоқдамиз.

Биз КПСС XXVIII съезд-дан кўп нарсалар кутя-миз. Шаҳримиз ишчилари, қурувчилари номидан съезд-га вакил бўлиб қатнашар эканман, кўпчиликни ўйлан-тираётган муаммоларни ҳал этиш йўлида съездда илгор кучлар билан биргаликда астойдил иш олиб борамиз, деган ниятдаман.

А. ЕВТЕЕВ, Гулистон шаҳридаги 7-қурилиш трестига қараш-ли дуракторлар брига-да си бошлиғи, КПСС XXVIII съезди делегати.

ДЕЛЕГАТЛАР МУЛОҲАЗАЛАРИ

Халқнинг ҳақли умиди

Эскидан шундай нақл бор: ер қаттиқ бўлса деҳқоннинг шўри. Бунинг маъноси шунки, тупроғи қаттиқ дегани ҳай-даш осон иш эмас. Шу боис уни тобиға келтиргунча деҳ-қоннинг эси кетади. Мамлакатимиздаги ҳозирги вазият таъ-бир жонз бўлса шунга ўхшабрак кетади. Айрим кишилар иқтисодий-иқтисодий ҳаётдаги танглик партиянинг яқка раҳ-барлиги тўғрисида вужудга келди, десалар, бошқа бировлар эса бунга Советларнинг фаолиятсизлигини рўқча қиладилар, барча ҳатоларнинг айбодори сифатида давлат раҳбарларини кўрсатадилар...

Хуллас, қарашлар, фикр-мулоҳазалар турли-туман. КПСС XXVIII съездида улар жамлангани, таҳлил этилиши, ҳолис ба-ҳо берилган ҳолда жамиятни соғломлаштиришга, бунёдкор-лик вазифаларини амалга оширишга қаратилган аниқ, реал программа ишлаб чиқишимиз лозим. Нефақат коммунистлар, шу билан бирга партиясизлар ҳам съезддан ана шунини ку-тишяпти. Бу ҳақли талб.

Мени анчадан бундан бир фикр ўйлантириб келади. Мамла-катимиз иқтисодий аҳолининг ноқурилиги ҳаммамизга аён. Лекин ҳамма жойда ҳам аҳвол худди шундай даражада экан эмас. Шундай ҳўжялик, район ва ҳатто вилоятлар бор-ки, уллардаги турмуш шароити бошқа жойлардагига нисба-тан анча юқори. Ишнинг бориши ҳам, аҳолининг турмуш да-ражаси ҳам кишида ҳавас уйғотади. Нима учун жумҳурият, мамлакат миқёсида уллар даражасига эришиб бўлаётми? Сабаблар, тўсиқлар кўп. Менимча энг асосий жиҳатлардан бири — кадрлар, уларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш билан боғлиқ.

Айтайлик, вилоят миқёсидаги бир идорага раҳбар қўйи-лиши керак бўлиб қолди. Юқори партия ташкилотига, ҳатто-ки Марказий Комитетга тўрт-беш номзоднинг анкетавий маълумотлари сўралади. Кимники сип-силлиқ, ҳар томонла-ма «мукаммал» бўлса албатта ўша ўтади. У муҳим соҳа бў-йича раҳбарликини бошлайди. Қарабимизки, кўп ўтмай ўша тармок оқсағаш юз тутайди. Чунки унинг анкетавий маълумот-лари «аҳо даражада» бўлгани билан ўзи бошқараётган со-ҳани чуқур билмаслиги, раҳбарлик салоҳияти, одамлар билан ишлаш қобилияти етишмаслиги маълум бўлиб қолади. Шу боис кадрларни танлашдаги ушбу яроқсиз усулдан воз кечиш керак.

Фикримга далил сифатида икки мисол келтирмоқчиман. Ю. Гудков бир неча йил давонда Хоразм вилояти партия комитетининг иккинчи котиби бўлиб ишлаган. У ҳалол, хо-лис ва халқ маънафатини кўлаб иш тутадиган, тиниб-тинчи-мас-киши эди. Яхши кадрларни тарбиялади, ўша кезларда вилоятимиздаги энг оғир соҳа — норавчиликни қўтариш учун катта ташкилотчилик ишларини амалга оширди. Гудков-ни доимо одамлар орасида, уллар ташвишида қўйиб-пишиб юрганини кўриш мумкин эди. Турмуш тақозоси билан у бош-қа ишга ўтиб кетди. Мана шунга қарий олти йил бўлибди ҳамки, хоразмликлар Гудковни меҳр билан эслашади, алқа-шади. Аминки, у бошқа жойда ҳам худди шундай обрў-эътиборга эга бўлар.

Яқин пайтгача худди шу лавозимда ишлаган Л. Нетяга ҳа-қида эса бундай фикрни айтиб бўлмайди. Тўғриси у ўзидан бирон-бир соҳада яхши из қолдирмади десам тўғрироқ бў-лади. Айниқса, кадрлар сисатига кўп ҳатолликларга йўл қўйди.

Қайта қуриш жараёни кўп қийинчиликлар, мураккабликлар билан борапти. Ҳамма соҳадаги сингари Советлар фаолияти-да ҳам бунинг аққоли кўриш мумкин. Тан олиш керакики, ҳали Советлар бутун масъулиятини ўз зиммаларига олаётгани, одамлар ишончини тўла қозонаётгани йўқ. Энг аввало улар-ни кадрлар билан мустаҳкамлаш, ижро интизомини тубдан яхшилаш лозим.

Мен қайнда Хоразм вилояти ижроия комитети раиси сифа-тида иш бошладим. Вилотининг иқтисодий-иқтисодий, шу бил-лан бирга экологик аҳоли жуда ҳам оғир. Биз асосий эъти-борни аниқ ва муҳим масалалар бўйича муаммоларни ҳал этишга қаратялмиз. Бу — аҳолини тоза ичимлик сув билан таъминлаш, соғлиғини ва моддий аҳолини яхшилашдан ибор-рат. Агар қисқа фурсатда ана шу муаммоларни ечсак, ўйла-емки, бошқа масалаларнинг ҳам изчил ҳал этиш уммалик қи-йин кечмайди.

Умумий гаплар, ҳавойи режалар одамларни безор қилди. Улар партиядан аниқ йўналишни, ижобий ўзгаришларни ку-тишяпти. КПСС XXVIII съезди кишилар уқидини оқлаши, келгусидаги яхши натижалар учун тамал тоши қўйиши лозим.

А. ИСКАНДАРОВ, халқ депутатлари Хоразм вилояти Совети ижроия коми-тетининг раиси, КПСС XXVIII съезди делегати.

Бошқа ҳеч қандай куч йўқ

Москвага отланар эканман, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездида Ҳаракат дастури қатори партия ичи-да вужудга келган сиёсий оқимлар программаларини диқ-қот билан ўрганиб, бир-бирига қиёсладим. Марксистик ишчи партияси жиндайд белгиларга асосан сиёсий ажралишни, кел-гусида партияни федерал асосларда тузишни кўзда тутган-лиги билан менга манзур бўлмади. Масаланинг бундай тар-зда қўйилишига қатъиян қаршман. Эндилкида КПСС фақат ишчилар синфининггина эмас, шу билан бирга бутун халқ-нинг партияси ҳамдир. Демократик платформа тарафдорла-рининг жамиятимиздаги сиёсий ва иқтисодий иқтилоб ҳолат-

ларини инобатга олмай, қисқа муддатларда социал-сиёсий соҳада туб бурилишга эришиш бўйича белгиланган йўли ҳам реал эмас деб ҳисоблайман.

Албатта, КПСС Марказий Комитети тақлиф этаётган съезд-дан ҳужжатлари ҳам рисоладагидек тўла эмас. Хали улар-ни тақомилга етказиш учун съездда кўп ишлашга тўғри ке-лади. Аммо Ҳаракат дастурида жамиятининг шу кунги ҳола-ти ленинчиласи диалектик таҳлил қилинган, партияни инқи-роздан қўтаришнинг оқилона йўли тақлиф этилган, унинг обрўсини тиклаш учун амалий тадбирлар белгиланган.

Назаримда партиямиз обрўсини тиклаш учун маъмурий буйруқбозлик услубидан батамом воз кечиш, халққа пешвоз чиқиш керак. Афсуски, партия органларининг ўрта бўғини-даги айрим аппарат ходимлари бунинг моҳиятини ҳамон тў-лалигича тушуниб етишмаяпти, шорбозлик ва қорғобозлик-дан халос бўлишмаяпти.

Ваҳолонки, халқнинг эътибори ва чин ихлосини қозониш-ни истар эканмиз, унинг қувонч ва ташвишларига шерик бў-лишимиз лозим. Бошлангич партия ташкилотимиз худди шун-дай йўл тутмоқда. Яқинда бир гуруҳ коммунист ишчилар коллективдаги социал муаммоларни маъмурий олдиға қатъ-иян қўйишни ташкилотимиздан талаб этишди. Партия йиғи-лишимизда бу тақлифларни умумлаштириб конкрет социал программа тарзида заводнинг янги раҳбарлари олдиға қўй-дик. Уни амалга ошириш муддатларига масъул коммунист-ларни белгилаб олдик.

Дастлабки натижалар қувончли. Қисқа муддат ичида ме-дицина хизматининг деярли барча турларини қамраб олган шифохона вужудга келди. Ҳозир янги шифохонани даволов-чи кадрлар билан таъминлаш соҳасидаги қийинчиликлар бар-тараф этилмоқда.

Социал программанинг дастлабки бу тадбири амалга ошири-шда бошлангич партия ташкилотининг роли катта бўлди. Бун-и бутун жамоа тан олмақда. Мана шу тадбир тўғрисида комму-нист ва партиясиз ишчиларда кўп йиллар ичида илк бор бошлангич ташкилот куч-қудратига ишонч пайдо бўлди. Бош-лангич ташкилот эса партиянинг асосидир. Биз мана шу асосга қаттиқроқ таянсак, ишимиз ўнгидан келвереди. Яна омма ишончини қозонамиз.

А. ХАРЬЯНОВ,

Навоий кон-металлургия комбинати ремонт-механика заво-дининг спесари, бошлангич партия ташкилотининг секрета-ри.

Ташналик давоси

Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезди жумҳуриятимиз-да халқ фаровонлигини ошириш, иқтисодий-иқтисодий соҳа-ларда ўзгаришларга эришиш йўллари билан белгилаб берди. Съездда йиллар давониди йиғилиб қолган муаммолар қато-рида Орол фойжисига ҳам алоҳида тўхтаб ўтилди: «Орол-денгизининг халокати Қорақалпоғистон учун, бутун Ўзбеки-тон, Ўрта Осиё учун ва Қозғистоннинг жануби учун бор турган экологик қулфат бўлди, энди Оролни қўтариб қол-учун зудлик билан фавқулодда чора-тадбирлар қўриб кериш».

Бу борада партия ва ҳукуматимиз сўнгги йилларда би-ч тадбирлар белгилади. Жумладан, КПСС Марказий и-ти ва СССР Министрлар Совети «Қорақалпоғистон иш-иқтисодий ва иқтисодий ривожлантиришнинг жадалл қо-соҳасидаги тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди. Орол бўйича комплекс планлар ишлаб леди. Бирок ҳаётимиз янги масалаларни тигиз қилиб қўйларда Эндилкида Оролбўйидаги вазият билан боғлиқ бўлиб кўзда тутилган тадбирлар етарли эмаслиги маъриб бу қолди. Биргина ичкилик су таъминотини олайтга яроқ-нарсаси регионда жиндайд бўлиб турибди. Негам, талабага ли су сифати ирригация тармоқларида мововлаш-жаваб бермайди. Аҳоли яшавган жойларни яқининг 43 тириш масаласи ҳам кўнгилдагидек эмас. Жу-физ эҳолисининг водопровод тармоғига э

Хукумат қарориди Оролбўйи атрофидагудайда яқин-хитория аҳолини яхшилаш учун жумҳуриятимизни кў-6 йил ичида 9 минг километрни водопровод шун учун биз-нинг мўлжалланган. Бунинг тизимига қўрилиш бир-нини «Аралселихозводопроводстрой» л

лашмасида ташкил этилган эди. ллективи 10 мил-

Утган бир йил мобайнида бирлашмаларини бажариб, лион 840 минг сўмлик қурилиш-монти ишга тушди. 145 километрни водопровод тармок 70 дан зиёд сув-Мухтор жумҳуриятининг 18 та хўжай эса 39,7 миллион тозалаш ишхотлари ўрнатилди. йўлжаллашмиз. сўмлик қурилиш ишларини бажаришмоқдалар ҳам анча-Лекин ишимизга тўғаноқ бўлаё-сметта ҳужжатларни-гина. Жумладан, объектлар учун ой-бирлашмаси бизга 75 вақтида ололмаямиз. «Аралж ишларига тегишли 70 миллион сўмлик қурилиш-монти сўмликни берган, лойиҳа ҳужжатларининг фақат илан таъминлаш масала-халос. Моддий-техника ресурсув қурилиш министрли-си ҳам жуда оғир кечяпти. йўлат қуварларни етказиб-ғи ҳозиргача 22 минг тонн

алоҳида ҳал этилишга муҳ-Бутунги кунда Орол муа бориши Ўрта Осиё табиий-тож. Негам, денгизнинг салбий таъсир қўратяпти. иклимининг шароити сезилишдан кўра, қуруқ гап кўп Очиги, Орол ҳақида аёр ташкил этиш билан, Орол бўляпти. Эндилкида йанг денгизимиз сувга тўймайди. фондиға хайрия ўтказишга бошқа регионлардан Тўғриси айтганда, йўзмонни ҳал қилиб бўлмайди. сув келтирмасдан тўти ҳам шу. Бу нарсаси бек қардош-Денгизнинг ташналииёвотида ҳам таъкидлаб ўтилди. жумҳурият раҳбарлрнингнинг ҳамда аҳолини озиқ-Унда айтилган Орол таъминлашнинг принципал йў-оқвак маъсулотиға Сибир дарёлари сувининг бир қис-ларидан бири сизогистонга оқишми муаммосига қай-мили Ўрта Осиёгача тўлиқ қўйилмаган. Бу масалани тиш зарур, деган қўриб чиқиш мақсадаға мувофиқ, деб-КПСС XXVIII сўл муаммоси Ўрта Осиё ва Қозғистон-ўйлаيمان. Зерамот муаммосидир.

Б. БЕКТУРДИЕВ, бирлашмаси бошлиғи, «Аралсели вилоят партия комитети аъзоси. Қорақалп

ДЕНГИЗНИ ҚУТҚАРИШ ВА РЕГИОНДАГИ БУТУН ВАЗИЯТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШНИ МАҚСАД ҚИЛИБ ҚЎЯЁТГАН «ОРОЛ ҲАРАКАТИ»НИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

ДЕКЛАРАЦИЯ

Инсоннинг ўйламай қил-ган хўжалик фаолиятининг бево-сита натижасида Орол денгизининг ҳалокатга учра-ши, региондаги мулкато то-қат қилиб бўлмайдиган эко-логик, иқтисодий-иқтисодий ҳамда санитария-гигиена ва-зияти Орол ва Оролбўйи муаммоларини ҳақиқатан ҳам жаҳоншумул, умумба-шарий муаммога айлантириб юборди. Орол денгизни ҳав-засидаги экология фалокати инсон назоратидан четта чи-қиб, ҳозир тобора авж олиб бормоқда, эртага эса бутун Ўрта Осиё ва Қоз-ғистонни ўз домига торти-ши, жаҳон миқёсида мил-сиз ўзгаришларни келтириб чиқариши мумкин. Ҳозирги вақтда жаҳон жамоатчили-гининг, шу жумладан Ўз-лашан Миллатлар Ташки-лоти турли бўлиналариинг доимий диққат-эътибори Ў-рта Осиёнинг аини шу райо-нига қаратилган, ҳусусан БМТнинг «Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш програм-маси» йўли билан Орол ҳа-локатини тугатиш лойиҳа-лари ишлаб чиқилмоқда.

Ҳозирча эса Оролбўйи-даги мураккаб вазият тобора ёмонлашмоқда, бу сайера-мининг турли бурчаклари-да экология учун курашчи-ларни ўз сафарида бир-лаштирган барча ҳаракатлар ва кучларни янада, тагин ҳам самаралироқ жипслаш-тиришни талаб қилмоқда. Экология фалокатининг че-

гараси бўлмайди. Биноба-рида, қуруқликда ва денгиз-да йўқотилган нарсаларни тиклаш, табиатни, унинг бу-тун мафтунок манзарасини қайтадан тиклаш учун ку-раш ҳам чегара нимагини билмаслигини керак!

Зотан биз — АҚШ эко-логия жамоатчилиғи ҳамда Орол ва Оролбўйини қўтқа-риш Ўзбекистон комитети вакиллари ҳалок бўлаётган денгиз зонасида вазиятни тубдан ўзгариштириш иста-гини ва шу соҳадаги ҳара-катларимизни қучайтириш мўддаомизни маълум қила-миз, халқро «Орол ҳарака-ти» тузилиши тўғрисида уш-бу Декларацияни эълон қи-ламиз. Бу олжанооб ташаб-буснинг ташкилотчилари шунинг дарҳол маълум қи-ладирки, бу ҳаракатини ош-килар Оролни қўтаришга шахсий ҳисса қўлишни хоҳлаган ҳар бир фуқаро учун, фаолият дастурида экология учун, табиатни сақ-лаб қолиш учун, табиат би-лан буюк ва доимий дўст-лик учун кураш устун бўл-ган барча қитъалардаги тур-ли ташкилотчилар учун очилди.

«Орол ҳаракати» ўз ил-тининг дастлабки даврида маз-кур регионда экология ва

иқтисодий-иқтисодий соҳа-ларда юз бераётган жараён-ларни чуқур ва холис ўрга-нишни, олдинта маълумот-ларни жаҳондаги барча ман-фаатдор ташкилотлар билан баҳам қўришни дастлабки вакиллардан бири қилиб қўйди.

«Орол ҳаракати» денгиз-ни ва денгиз атрофидаги райони тиклаш билан бево-сита боғлиқ масалалардан ташқари бу ердаги аҳолини сифатли ичимлик сув билан таъминлаш, унга малакали ва самарали табиий ёрдам қўратиш, санитария-гигиена муаммолари, Амударё ва Сирдарё қўйи оқимларида деҳқончилик структурасини тақомиллаштириш муаммо-лари юзасидан мунтазам, ре-жалли иш олиб боради.

Ўтказилган текширишлар ва тадқиқотлар якуларига доир материаллар, шунинг-дек региондаги салбий ҳо-

латини тугатиш ва бутун ва-зиятни қатъиян соғломлаш-тиришга қаратилган тақлиф-лар шошилинч, зарур ва са-марали чоралар қўриш учун оператив равишда халқро ташкилотларга, иккала мам-лакатнинг ҳукумат ва жа-моат ташкилотларига топ-ширилади. Оролбўйидаги ишларнинг аҳоли тўғрисида тўла маълумотлар бўлган дастлабки маълумотнома шу йилнинг сентябридаёқ БМТ-га тақдим этилади. Кейин-чалик Орол муаммолари юзасидан мунтазам симпо-зиумлар ўтказиш — бу ан-жумаларни навобат-навабат Ўзбекистонда ва АҚШда, сўнгра эса жамоатчилиғи «Орол ҳаракати»га қўшил-диган бошқа мамлакатларда ҳам ўтказиш режалаштирил-моқда.

«Умумий хонадонимиз — Ёр қуралида яшовчи барча холис ниятли кишиларга Орол ва Оролбўйини қўтқа-риш учун курашчилар сафи-га қўшилганин деб муножаат қилам

АХБОРОТ

АДИБ
ХОТИРАСИГА
БАҒИШЛАБ

«Китоблар инсон тафаккури,нинг жавоҳирларини йиғиб, авлодларга мерос қолдиради», деган эди Ойбек. Шу жихатдан унинг авлодларга қолдирган ижодий меросини — шеърини тўпламларини, романларини ва поэмаларини жавоҳирлар ҳазинасига қўйсаса бўлади. Ана шу ҳазинадан баҳраманд бўлаётган авлодлар учун ҳеч қачон унутилмайдиган.

Яқинда Тошкентнинг «Марказ-7» мазасидаги Ойбек номи маҳаллада ўзбек совет адабиёти классиги, публицисти, адабиётшуноси ва таржимони, шоир ва адиб Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек хотирасига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Ойбек уй-музеини ҳодимларнинг сўйиш-ҳаракати билан ўзгача қиёфа касб этган маҳалла идораси низолатда гажум бўлди. Кечга таъриф бўлган партия ва совет ҳодимлари, шоир ва ёзувчилар, маҳалла ақли улкан адибнинг ҳаёти ва ижодида бағишланган, музей соғва қилган кўргазмани диққат билан кўздан кечирдилар.

Кечда сўзга чиққанлар маҳалла идораси келажакда Ойбек уй-музеининг бир бўлими бўлиб қолади, деб ишончи билдиришди.

НОВ ТЕАТРИГА
ШУКУР БУРҲОНОВ
НОМИ БЕРИЛДИ

Мане, Душанбе шаҳридан хушхабар келди: Тожикистон ССР Министрлар Кенгаши СССР халқ артисти Шукур Буруҳоновнинг ўзбек ва тожик театр санъатининг ривожлантиришдаги хизматларини эътиборга олиб қарор қабул қилди. Қарорда Нав ўзбек мусиқали драма театрига аjoyиб сажна устасининг номи бериш кўзда тутилган. Бу тақдир бадиий жамоанинг ўзидан чиққан эди.

[ЎТАГ].

КАДРИМИЗ,
КАДРИЯТЛАРИМИЗ

Жумҳуриятимизда амалга оширилган хайриятлар, янгиликлар, қасбини маҳаллаларда ҳам ҳи этиш мумкин. Маҳаллаларда ҳаққимизнинг қадимий анъаналари, шунингдек, ҳаққимизнинг ўзига хос таънаига айланган ҳам шундан. Маълумки, бундай қувончли тадбирлар орқали маҳалладошлар ўз сафарига янги инсон қўшилганлигидан воқиф бўладилар.

Тошкентдаги «Йилор» маҳалласида бундай анъаналар алоҳида эътибор берилмоқда. Кенгаши тўй тарқамас деганларидек бу ерда бўладиган ҳар қандай тадбирлар бамаслаҳат рўйбга чиқарилади. Бунинг учун ҳамма имконият бор. Маҳалла ўзининг маъмурий маркази: йиллар ўтказадиган идораси, котиб хонаси, хотин-қизлар кенгаши ва ўрмонлиқ суди учун алоҳида жойга эга.

Суратларда: 1. Партия ва маҳалла комитетларининг қўшма кенгашида. 2. Тўйга тайёргарлик кўришда. 3. Инсон дунёга келди. Бешик тўйи бўлади.

Ф. КУРБОНОВ
олган суратлар. [ЎТАГ].

Катта Ўзбек трактида автомобиль йўнови бошланганининг 50 йиллигига

Биз ўтмишимизни ва ҳозирги кунимизни ҳаққоний, ҳолисона, танқидий таҳлил этишнинг қатъий тарафдоримиз.

(Ўзбекистон Компартияси XXII съезиди Марказий Комитет Сийёси маърузасидан).

САҒАРВАРЛИК

Одат ва удуларимиз кўп. Уларнинг ижодлари халқ. Бир баҳона-ю сабаб билан одат-удумларимиз дунёга келади. Улар ўз ўрни, моҳиятига кўра кунлар, замоналар синовида ўтади, одамларга наф келтиришига қараб умр кўради.

Лекин ҳашар қилиш одатимиз анъана бўлиб қолди, яшовчан чинди. Назаритчилар таъбирича, ҳашар халқнинг бирон доллар юмушини қўлашиб қисқа вақт ичида тезкорлик билан амалга ошириш усули. Қадим-қадимда ҳашар тигиз ишларни қўлашиб бажариш зарурати тўғрисида юзага келган. Дарҳақиқат, нисбат солиш бир кишининг қўлидан келадиган иш эмас. Тўй маросимлари яқинлашган сари кўб билан келишнинг сарфдорларини тикиш тайёролаш тизилган. Маҳалла жамоаларининг ариқ-ҳовуза қазими, йўл қуриш, кўприк солиши...

Бора-бора ҳашарларнинг кўлами кенгайиб, ижтимоий аҳамияти нисбатан эътиборга олинган. Ҳашарларда аввал бир оиланинг, бир кўчада яшовчиларнинг, маҳалла-қўйнинг иши битган бўлса, Оқтобрий инқилобдан сўнг халқнинг бундай бунёдкорлик ҳаракати учун кенг майдон очилди. Ҳашар сўзи оқидан «умумхалқ» сўзи қўшилиб, «умумхалқ ҳашари» деб аташ одатга кирди.

Умумхалқ ҳашари қандай бўлган Катта Фарғона канални қуришда баралла намоён бўлди. Канал ҳашар усули билан бир ярим ойда қурилди. Унда жама 180 миң киши қатнашди. Шимолий ва Жанубий Фарғона каналлари ҳам шу усулда бунёд этилди. Жануби ва Шимолий Тошкент, Зарафшон каналлари, кўприк ва сув ҳавзалари, Чорқўй-Кўнгатой темир йўли қуришларида ҳам ҳашар усули афзалликлари намоён бўлди. Тошкент анжисалиси оқибатини тўғатишда у биродарлик, қардошлиқ, дўстона ҳамкорлик поғонасига кўтарилди.

Худди шундай ҳашар йўли билан Катта Ўзбек тракти қурилиши ҳам бошлаб олирилган эди. Ўшанда жумҳурий партия ва ҳукумат бу муҳим тадбир юзасидан тегишли қарор қабул қилган. Унда, жумладан, маъна бундай дейилган:

«Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети ва Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг қарори № 132.

4 февраль 1940 йил. Катта Ўзбек тракти қурилиши ҳақида. Қўриқ ерларини жадал ўзлаштиришнинг катта аҳамиятини ҳисобга олиб ҳақда Бухоро вилояти тоғли районлари, Самарқанд

Сўнгги вақтларда трактнинг техник тузилиши такомиллаштирилди, сирти чидамли замонавий воситалар ёрдамида қопланди.

Хўш, Катта Ўзбек тракти қандай барпо этилди? Тракт

ла, қизил бурчак ва радиотўғриш тармоғи ҳақда хизматда бўлди. Бурчак ва радиотўғриш тармоғи ҳақда хизматда бўлди. Бурчак ва радиотўғриш тармоғи ҳақда хизматда бўлди.

ҳаллий кадрлардан йўлчи ишчилар, мутахассислар аҳолининг етиштиришга хизмат қилди. Шунингдек, тракт қурилиши билан катта умумий мақсад амалга ошди — юзлаб ва минглаб километр

бориш тартибини ишлаб чиқиш керак. Акс ҳолда ҳашар, гоҳ шабалик деб атаймизу, бу шонли ҳаракат мунтазам тарзда йўналтириб бориламиз. Бу — биринчи.

Иккинчидан, ҳашарчилар ишга бел боғлаб чиққанларидан барча нарсаси — иш қуроллари, қурилиш материаллари, машина-механизм қабилар аввалдан ҳозирлаб қўйилган бўлиши лозим. Ҳозир нима бўлади? Аксари ҳолларда ишловчи бўладиган, материал етказиб берилмайди. Ҳашарчилар кўп вақтларини унутмаси ўтказадилар. Учинчидан ҳос, бу энг муҳими — ҳашар усули узоқ даврлар мобайнида шаклланиб халқ яратувчиллик ҳаракати эканлигини расман тан олишимиз, унинг мақомини ишлаб чиқишимиз керак. Аслида ҳам ҳашар маданий тарихимизнинг сингалган иш усули даражасига кўтарилди.

Яна бир фикр. Ҳашарчиларни рағбатлантираётганимиз йўқ. Қиш-ёз, иссиқ-сўк дейиб бепул меҳнат қилган ҳашарчиларнинг кўнглини кўтардиган бирон иш қилдикми? Йўқ! Бир оғиз ширин сўз, ўз йўли билан муқофотлаб эсимизга ҳамон келгани йўқ. Ҳашарчиға шу чоқча ишловчи деб қараб келилмай. Ваҳоланки, ҳашарчи дам олишдан, рохат-фароғатдан кечиб йишлайти.

Бошланган яратувчил ишларимиз баъзан охирига етмаётган, чала қолаётган экан, бу — ҳашар усули, ҳашарчилар шахси қадрига эътибори оқибат, деб қараш тўғри. Шу ўринда КПСС Тўғрилик оқибатининг биринчи котиби бўлиб ишлаган Богомоновнинг бир мулоҳазасини таъкидлаб ўтиш керак. Нягань шахрида яшаб, Тайга шайхонада автомобиль йўллари қураётган ўзбекистонликлар меҳнатига юқори баҳо бериб, бундай деган эди: «Ўзбекистон йўлчиларидан ибрат олиш керак. Улар бирор ишга тугалламагунча объектдан силжисмайди. Бошқа қурувчилар бўлса, соатнинг милга тикилиб йишлайди».

Бу — халқона усулнинг Сибирдан олинган бир мисол. Ҳашар — ота-бобоимиздан қолган миллий иш усулимиз, ғуруримиз, умумхалқ меҳнат таърифи шакли тугаш яратувчиллик мияти ҳам беғис. Бу пахта майдонларини, Т. Хулоса шуки, ҳашар ол-кент, Сирдарё, Жиззах, Чингиздан оққан сув каби беарқанд, Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларидаги йилларнинг 350 километри тоғли жойлардан ўтди. Бунинг учун денгиз сатҳидан 200 метргача баланд 9 та тоғли доғларда йўл қуришди. Бутун йўл бўйлаб ирригация тармоқлари устига 811 та сунъий иншоот қуришга тўғри келди. Булар жумласига 20 та йирин кўприк ҳам кирди. Масалан, Сирдарё, Зарафшон, Қашқадарё, Шўрбўстидан ҳам машиналар кўприклар орқали ўта бошладилар.

Қисқаси, Катта Ўзбек трактининг барпо этилиши жумҳурий ижтимоий ҳаётида унутилмас эди қолдирди. Дастлаб шунга айтиш керакки, у халқнинг аянъани йўли усули — ҳашар йўли билан қисқа муддатда барпо этилди, халқ яратувчиллик меҳнатининг тарихий тисмоли бўлиб қолди. Иккинчидан, бу катта қурилиш ма-

бориш тартибини ишлаб чиқиш керак. Акс ҳолда ҳашар, гоҳ шабалик деб атаймизу, бу шонли ҳаракат мунтазам тарзда йўналтириб бориламиз. Бу — биринчи.

Иккинчидан, ҳашарчилар ишга бел боғлаб чиққанларидан барча нарсаси — иш қуроллари, қурилиш материаллари, машина-механизм қабилар аввалдан ҳозирлаб қўйилган бўлиши лозим. Ҳозир нима бўлади? Аксари ҳолларда ишловчи бўладиган, материал етказиб берилмайди. Ҳашарчилар кўп вақтларини унутмаси ўтказадилар. Учинчидан ҳос, бу энг муҳими — ҳашар усули узоқ даврлар мобайнида шаклланиб халқ яратувчиллик ҳаракати эканлигини расман тан олишимиз, унинг мақомини ишлаб чиқишимиз керак. Аслида ҳам ҳашар маданий тарихимизнинг сингалган иш усули даражасига кўтарилди.

Яна бир фикр. Ҳашарчиларни рағбатлантираётганимиз йўқ. Қиш-ёз, иссиқ-сўк дейиб бепул меҳнат қилган ҳашарчиларнинг кўнглини кўтардиган бирон иш қилдикми? Йўқ! Бир оғиз ширин сўз, ўз йўли билан муқофотлаб эсимизга ҳамон келгани йўқ. Ҳашарчиға шу чоқча ишловчи деб қараб келилмай. Ваҳоланки, ҳашарчи дам олишдан, рохат-фароғатдан кечиб йишлайти.

Бошланган яратувчил ишларимиз баъзан охирига етмаётган, чала қолаётган экан, бу — ҳашар усули, ҳашарчилар шахси қадрига эътибори оқибат, деб қараш тўғри. Шу ўринда КПСС Тўғрилик оқибатининг биринчи котиби бўлиб ишлаган Богомоновнинг бир мулоҳазасини таъкидлаб ўтиш керак. Нягань шахрида яшаб, Тайга шайхонада автомобиль йўллари қураётган ўзбекистонликлар меҳнатига юқори баҳо бериб, бундай деган эди: «Ўзбекистон йўлчиларидан ибрат олиш керак. Улар бирор ишга тугалламагунча объектдан силжисмайди. Бошқа қурувчилар бўлса, соатнинг милга тикилиб йишлайди».

Бу — халқона усулнинг Сибирдан олинган бир мисол. Ҳашар — ота-бобоимиздан қолган миллий иш усулимиз, ғуруримиз, умумхалқ меҳнат таърифи шакли тугаш яратувчиллик мияти ҳам беғис. Бу пахта майдонларини, Т. Хулоса шуки, ҳашар ол-кент, Сирдарё, Жиззах, Чингиздан оққан сув каби беарқанд, Қашқадарё ва Самарқанд вилоятларидаги йилларнинг 350 километри тоғли жойлардан ўтди. Бунинг учун денгиз сатҳидан 200 метргача баланд 9 та тоғли доғларда йўл қуришди. Бутун йўл бўйлаб ирригация тармоқлари устига 811 та сунъий иншоот қуришга тўғри келди. Булар жумласига 20 та йирин кўприк ҳам кирди. Масалан, Сирдарё, Зарафшон, Қашқадарё, Шўрбўстидан ҳам машиналар кўприклар орқали ўта бошладилар.

Қисқаси, Катта Ўзбек трактининг барпо этилиши жумҳурий ижтимоий ҳаётида унутилмас эди қолдирди. Дастлаб шунга айтиш керакки, у халқнинг аянъани йўли усули — ҳашар йўли билан қисқа муддатда барпо этилди, халқ яратувчиллик меҳнатининг тарихий тисмоли бўлиб қолди. Иккинчидан, бу катта қурилиш ма-

РЕКЛАМА ВА
ЭЪЛОНЛАР

В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ
ОРДЕНЛИ САМАРҚАНД
КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ

1990—1991 ЎҚУВ ИЛИ УЧУН
КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТИЖОРАТ ФАКУЛЬТЕТИГА — «Савдо ва умумий оқатланишда иқтисод ва бошқариш», «Нооқ-оқат маҳсулотлари товаршунослиги» ихтисослари бўйича.

ХИСОБ-ИҚТИСОД ФАКУЛЬТЕТИГА — «Бухгалтерия ҳисоби, ҳўжалик фаолиятини текшириш ва таҳлил қилиш» ихтисоси бўйича.

МУҲАНДИСЛИК-ТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИГА — «Умумий оқатланиш маҳсулотлари технологияси», «Консервация технологияси», «Озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги» ихтисослари бўйича.

Кирувчилар ректор номига ёзилган арзига қўйилган ҳужжатларни қўшиб топирадилар: ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат (асли, дипломга синов ведомостидан кўчирма), 086/У андозадаги тибий шаходатнома, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см. катталикдаги 6 донга сурат.

Паспорт ва ҳарбий хизматта оид ҳужжатлар шахсан кўрсатилади.

Институтта қабул суҳбат ва кириш имтиҳонлари натижалари асосида амалга оширилади. Матлубот кооператив си техникумини имтиёзли диплом билан битирган ва жумҳурият ҳамда вилоят матлубот жамиятлари томонидан ўрта махсус маълумотига мос келувчи ихтисослар бўйича мақсадли тайёрлаш учун йўланган шахслар суҳбат натижаларига кўра қабул қилинадилар.

Суҳбатдан ўта олмаганлар кириш имтиҳонларидан иштирок этишлари мумкин.

Умумий ўрта ёки ўрта махсус маълумотли шахслар қўйидаги кириш имтиҳонларини топирадилар.

«Савдо ва умумий оқатланишда иқтисод ва бошқариш», «Бухгалтерия ҳисоби, ҳўжалик фаолиятини текшириш ва таҳлил қилиш» ихтисослари математика (ёзма), СССР тарихи (оғзаки);

«Озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги» ва «Но-оқат маҳсулотлари товаршунослиги» ихтисосларига — кимё (ёзма), математика (оғзаки);

«Умумий оқатланиш маҳсулотлари технологияси», «Консервация технологияси» ихтисосларига — кимё (ёзма), физика (оғзаки).

Бундан ташқари, барча кирувчилар ўзбек (рус) тили ва адабиётдан ёзма имтиҳон топирадилар.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан битирганлар ихтисосга оид фан бўйича битта имтиҳон топирадилар. Бу имтиҳондан «беиш» баҳо олганлар қолган имтиҳонлардан озод қилинадилар, «тўрт» ёки «уч» баҳо олганлар қолган имтиҳонларни ҳам топирадилар. Юқорида кўрсатилган тартиб ўрта маълумот базасидаги ўрта хўна-техника билим юртини имтиёзли диплом билан битирган шахслар эгаллаган касбларига тегишли ихтисослар бўйича ўқишга кирганлари тақдирдагина уларга нисбатан қўлланиши мумкин.

Кирувчилар, иложи бўлса, институт билан шартнома тузган жумҳурий (вилоят) матлубот жамиятлари, вилоят ижроия комитетларининг савдо бошқармалари, савдо ташкилотлари ва трестлар, шунингдек, бошқа ташкилотлардан мақсадли йўлланма олиб келишлари лозим.

Арзавалар 15 июлгача қабул қилинади.

Суҳбат 10-15 июль кўнлари, имтиҳонлар 16-31 июль кўнлари ўтказилади (имтиҳонлар олдидан 26 июндан 15 июлгача консултациялар ўтказилади).

Талабаларга қабул қилиш 1-5 август кўнлари ўтказилади.

Институт манзили: 703000, Самарқанд шаҳри, Коммунистик кўчаси, 41-йў.

Телефон: 3-37-74.

ЎзССР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

МАРЖИОН ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

1990—1991 Ўқув йили учун

Қўйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

8 ва 10 синфни битирганлар ўзбек тилида ўқитиладиган группаларга: Бино ҳамда ишчиотларни қуриш ва ишлатиш, юк кўтариш, қурилиш, йўл машиналари ва жиҳозларни ишлатиш ҳамда таъмирлаш.

Ўқитиш муддати: 10 синфни битирганлар учун — 2 йил 6 ой. 8 синфни битирганлар учун — 3 йил 6 ой.

Сиртки бўлимга 10 синфни битирганларга рус ва ўзбек тилида ўқитиладиган группаларга:

Бино ҳамда ишчиотларни қуриш ва ишлатиш, юк кўтариш, қурилиш, йўл машиналари ва жиҳозларни ишлатиш ҳамда таъмирлаш.

Ўқитиш муддати: — 2 йил 8 ой.

Арзавалар қўйидаги тартибда қабул қилинади.

Кундузги бўлимга — 31 июлгача.

Сиртки бўлимга — 10 августгача.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА — 15 июндан 20 августгача.

Сиртки БЎЛИМГА — 10 июндан 20 августгача.

Қўйидаги фанлардан имтиҳон топирадилар:

Она тили ва адабиётдан 9-синф—динтант, 10-синф—иншо.

Математикадан ҳар иккала ҳажмда оғзаки.

Арзига қўйидаги ҳужжатлар қўшиб топирилади: маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), соғлиги ҳақида медицина справкаси (086/У), 3х4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат, қорхона, ташкилот ва колхозлардан командировка қилинганлар 2 ёки 3 формадаги махсус йўлланма, 2 йилдан ошмиш иш стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасидан кўчирма (сиртки бўлим учун), паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Бизнинг манавилоқ: Марғилон шаҳри, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги кўчаси, 173-йў.

Телефонлар: 3-28-49, 3-28-53.

В. И. Ленин номидаги

Олмалик кон-металлургия

комбинатига

ЭРКИН САВДО ҚИЛИШ

УЧУН

ОЛИФ-ОКСОЛЬ

МАВЖУД.

Хоҳловчилар қўйидаги

манзилга мурожаат қилиш-

син: Тошкент вилояти, Олма-лик шаҳри, телефон 4-31-52.

Тошкент давлат педагогика институтини ректорати ва математика факультетини жамоаси математика ўқитиш методикаси кафедрасининг катта ўқитувчиси А. Норматовга отаси

Абдулла

НОРМАТОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Узавторантехника» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бош мутахассиси, жамоатчилик меҳнат Советининг раиси З. С. Пулатхўжаевга укаси

Омонулло Саъдуллаевич

ПУЛАТХЎЖАЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«САНИРИ» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси катта илмий ҳодим, техника фанлари номзои А. Азимова онаси

Нуринисо

АЗИМОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.